

Правління Національного банку України

ПОСТАНОВА

06 жовтня 2017 року

м. Київ

№ 100

**Про затвердження Правил з організації захисту приміщень
небанківських фінансових установ в Україні**

Відповідно до статей 7, 15 та 56 Закону України “Про Національний банк України”, з метою забезпечення небанківськими фінансовими установами, що отримали генеральну ліцензію на здійснення діяльності з обміну валют або інших фінансових послуг, які передбачають використання готівки в національній та іноземних валютах, захисту здоров’я та життя своїх працівників, належних умов схоронності готівки й інших цінностей Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Правила з організації захисту приміщень небанківських фінансових установ в Україні (далі – Правила), що додаються.

2. Визнати такими, що втратили чинність:

1) постанову Правління Національного банку України від 29 грудня 2015 року № 990 “Про затвердження Правил організації захисту приміщень уповноважених небанківських фінансових установ України”;

2) підпункт 1 пункту 1 постанови Правління Національного банку України від 04 жовтня 2016 року № 390 “Про затвердження змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України”.

3. Небанківські фінансові установи, які до набрання чинності цією постановою подали пакет документів для отримання генеральної ліцензії на здійснення діяльності з обміну валют або інших фінансових послуг, які передбачають використання готівки в національній та іноземних валютах або отримали генеральну ліцензію на здійснення діяльності з обміну валют або інших фінансових послуг, які передбачають використання готівки в національній та іноземних валютах, інформація про котрі внесена Національним банком України до реєстру приміщень, у яких здійснюється діяльність з обміну валют або надання інших фінансових послуг, які передбачають використання готівки в національній та іноземних валютах із

датою відкриття їх структурних підрозділів до набрання чинності цією постановою зобов'язані до 01 квітня 2018 року забезпечити відповідність приміщень вимогам пунктів 16 – 20 розділу IV та пункту 27 розділу V Правил.

4. Департаменту грошового обігу (Зайвенко В. П.) після офіційного опублікування довести інформацію про прийняття цієї постанови до відома небанківських фінансових установ, що отримали генеральну ліцензію на здійснення діяльності з обміну валют або інших фінансових послуг, які передбачають використання готівки в національній та іноземних валютах для використання в роботі.

5. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на першого заступника Голови Національного банку України Смолія Я. В.

6. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

В. о. Голови

Я. В. Смолій

Інд. 50

Правила з організації захисту приміщень
небанківських фінансових установ в Україні

I. Загальні положення

1. Ці Правила встановлюють мінімальні вимоги до захисту приміщень небанківських фінансових установ в Україні, що отримали від Національного банку України генеральну ліцензію на здійснення діяльності з обміну валют або інших фінансових послуг, які передбачають використання готівки в національній та іноземних валютах, та їх структурних підрозділів, розташованих на території України (далі – НФУ). Захист приміщень НФУ забезпечується технічним станом та організацією охорони цих приміщень.

2. У цих Правилах терміни вживаються в такому значенні:

1) власна служба охорони – підрозділ НФУ, на який покладено функції з фізичної охорони НФУ, штат якого затверджується керівником НФУ;

2) двері сховища – двері із замком (замками), ригельним механізмом і рамою спеціальної конструкції, призначені для забезпечення доступу до сховища, технічний стан яких підтверджується сертифікатом відповідності вимогам Національного стандарту України ДСТУ EN 1143-1:2014 “Засоби безпечного зберігання. Вимоги, класифікація та методи випробування на тривкість щодо зламування. Частина 1: Сховища, двері сховищ, сейфи та АТМ-сейфи”, затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 30 грудня 2014 року № 1494 (далі – ДСТУ EN 1143-1);

3) інженерно-технічне укріплення – металеві захисні ґрати, кулетривке (ударотривке) скло, захисні ролети (рольставні, ролети-решітки тощо). У разі встановлення кулетривкого скла скло і рама повинні мати сертифікати відповідності вимогам національних стандартів України ДСТУ 4546:2006 “Скло в будівництві. Захисне скління. Випробування та класифікація за кулетривкістю”, затвердженого наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 06 квітня 2006 року № 107 (далі – ДСТУ 4546) та ДСТУ 4547:2006 “Вікна, двері та жалюзі. Кулетривкість. Вимоги та класифікація”, затвердженого наказом Державного комітету України

з питань технічного регулювання та споживчої політики від 06 квітня 2006 року № 107 (далі – ДСТУ 4547). У разі встановлення ударотривкого скла скло і рама повинні мати сертифікати відповідності вимогам національних стандартів України ДСТУ EN 356:2005 “Скло в будівництві. Захисне скління. Випробування та класифікація за тривкістю щодо ручного зламування”, затвердженого наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 25 травня 2005 року № 128, та ДСТУ EN 1627:2014 “Вікна, двері та жалюзі. Тривкість щодо зламування. Класифікація та технічні вимоги”, затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 30 грудня 2014 року № 1494;

4) передсховище – приміщення з обмеженим доступом, що безпосередньо межує зі сховищем і унеможливорює спостереження за порядком відчинення та зачинення дверей сховища;

5) приміщення, в яких здійснюються операції із цінностями, – поєднані між собою приміщення НФУ, що ізольовані від інших приміщень НФУ і в яких здійснюються операції із цінностями;

б) робоче місце касира – місце працівника НФУ, який здійснює операції із цінностями або перерахування цінностей у приміщенні для перерахування банкнот і монет;

7) сейф – механічне захисне устаткування, технічний стан якого підтверджується сертифікатом відповідності ДСТУ EN 1143-1;

8) сертифікат відповідності – сертифікат, який підтверджує відповідність продукції установленим вимогам конкретного стандарту, оформлений і виданий відповідно до Закону України “Про технічні регламенти та оцінку відповідності”;

9) суб’єкт охорони – підрозділ Міністерства внутрішніх справ України чи іншого органу державної влади або суб’єкт господарювання будь-якої форми власності, створений та зареєстрований на території України, що здійснює охоронну діяльність на підставі отриманої в установленому порядку ліцензії;

10) сховище – приміщення для зберігання цінностей, технічний стан якого підтверджується сертифікатом відповідності ДСТУ EN 1143-1;

11) цінності – готівкові кошти в національній та іноземних валютах.

Інші терміни, що вживаються в цих Правилах, вживаються в значеннях, наведених у законах України, нормативно-правових актах із питань засобів охоронного призначення та засобів безпечного зберігання, Національних стандартах України та інших нормативно-правових актах Національного банку України.

3. НФУ зобов'язана організувати захист приміщень НФУ з використанням:

- 1) засобів інженерно-технічного укріплення;
- 2) системи тривожної сигналізації (у тому числі системи охоронної сигналізації, автоматизованої системи тривожної сигналізації, ручної системи тривожної сигналізації, які є складовими частинами системи тривожної сигналізації);
- 3) фізичної охорони;
- 4) інших засобів, що забезпечують захист приміщень.

4. НФУ зобов'язана розробити і затвердити своїм розпорядчим документом внутрішнє положення про організацію охорони і технічний стан приміщень, яке має визначати вимоги до:

- 1) організації охорони;
- 2) технічного стану приміщень НФУ;
- 3) обладнання приміщень НФУ системами тривожної сигналізації;
- 4) обладнання приміщень НФУ системою відеоспостереження та місця встановлення складових цієї системи;
- 5) дії працівників НФУ в разі скоєння протиправних дій, а також спрацювання системи тривожної сигналізації.

5. НФУ має право встановлювати додаткові вимоги до технічного стану приміщень НФУ, системи тривожної сигналізації, якими обладнуються ці приміщення, та фізичної охорони НФУ.

6. НФУ зобов'язана забезпечити дотримання вимог цих Правил.

II. Вимоги до технічного стану приміщень НФУ

7. НФУ зобов'язана визначити перелік потрібних приміщень НФУ та їх обладнання залежно від виду операцій, що здійснюються НФУ, та специфіки її роботи з метою забезпечення безпечної роботи працівників НФУ і схоронності цінностей.

8. НФУ зобов'язана обладнати засобами інженерно-технічного укріплення зовнішні вікна приміщень, у яких здійснюються операції із цінностями.

9. НФУ зобов'язана виключити можливість спостерігання клієнтами і особами, робота яких не пов'язана із цінностями, за переміщенням цінностей і роботою з ними працівників НФУ, а також перетинання шляхів пересування клієнтів і транспортування цінностей у приміщеннях НФУ. Це забезпечується планувальними рішеннями приміщень НФУ та/або організаційними заходами та/або застосуванням електронного й електромеханічного обладнання систем контролю доступу.

III. Вимоги до організації охорони приміщень НФУ

10. НФУ зобов'язана обрати вид охорони приміщень НФУ залежно від обсягів цінностей, місця розташування приміщень НФУ, строку зберігання цінностей та інших чинників, що впливають на організацію охорони приміщень НФУ.

11. НФУ зобов'язана організувати охорону приміщень НФУ із залученням власної служби охорони та/або суб'єкта охорони.

12. НФУ має право використовувати один із таких видів охорони:

1) фізична охорона (цілодобова, денна тощо) власною службою охорони НФУ із цілодобовим підключенням системи тривожної сигналізації до пульта спостереження власної служби охорони та/або суб'єкта охорони;

2) фізична охорона (цілодобова, денна тощо) суб'єктом охорони з цілодобовим підключенням системи тривожної сигналізації до пульта спостереження власної служби охорони та/або суб'єкта охорони;

3) цілодобова охорона тільки за допомогою системи тривожної сигналізації, підключеної до пульта спостереження власної служби охорони та/або суб'єкта охорони;

4) поєднання видів охорони, визначених підпунктами 1 – 3 пункту 12 розділу III цих Правил.

13. НФУ зобов'язана в разі збільшення обсягів цінностей уживати додаткових заходів щодо посилення охорони, технічного стану приміщень НФУ, інших заходів за умови виконання вимог цих Правил під час роботи із цінностями для протидії злочинним посяганням.

IV. Вимоги до обладнання приміщень НФУ системою тривожної сигналізації

14. НФУ зобов'язана обладнати сховище:

- 1) першим рубежем системи охоронної сигналізації – безпосередньо вхідні двері сховища сповіщувачем, що реагує на їх відчинення;
- 2) другим рубежем системи охоронної сигналізації – об'єм сховища за допомогою сповіщувача дуального типу з різним фізичним принципом дії.

15. НФУ зобов'язана обладнати сейф, що використовується як сховище:

- 1) першим рубежем системи охоронної сигналізації – безпосередньо двері сейфа сповіщувачем, що реагує на їх відчинення;
- 2) другим рубежем системи охоронної сигналізації – зовнішні поверхні сейфа за допомогою сповіщувача, що реагує на його руйнування ззовні.

16. НФУ зобов'язана обладнати сховище, сейф, що використовується як сховище, кодовим пристроєм керування приймально-контрольними приладами (далі – ПКП) установлення під охорону та зняття з-під охорони рубежів охоронної сигналізації.

17. НФУ зобов'язана розташовувати кодовий пристрій керування ПКП системи охоронної сигналізації сховища, сейфа, що використовується як сховище, у передсховищі та/або в приміщенні, що виконує функції передсховища для встановленого в ньому сейфа.

18. НФУ зобов'язана обладнати передсховище, приміщення, що виконує функції передсховища (далі – передсховище), сповіщувачами системи охоронної сигналізації об'ємного типу.

19. НФУ зобов'язана обладнати двері передсховища сповіщувачем системи охоронної сигналізації, що реагує на їх відчинення.

20. НФУ зобов'язана обладнати системою охоронної сигналізації всі зовнішні двері (основні та запасні), віконні отвори приміщень НФУ незалежно від їх призначення та наявності в них цінностей.

21. НФУ зобов'язана обладнати сповіщувачами ручної системи тривожної сигналізації, що цілодобово підключені до пульта централізованого

спостереження суб'єкта охорони приміщення сховища, передсховища, шляхи транспортування цінностей, робоче місце касира, пост охорони НФУ. Сповіщувачі ручної системи тривожної сигналізації встановлюються в місцях, непомітних для сторонніх осіб, і мають забезпечувати зручність подання сигналів тривоги в будь-яких ситуаціях.

22. НФУ зобов'язана обладнати системою відеоспостереження з обов'язковою реєстрацією та архівацією відеосигналу строком не менше ніж 14 діб робоче місце касира, зону клієнтів біля робочого місця касира та вхід/вихід клієнтів до/з приміщень НФУ.

23. НФУ зобов'язана обладнати технічні засоби системи тривожної сигналізації аварійним живленням. Аварійне живлення має забезпечити роботу системи тривожної сигналізації протягом не менше ніж 12 годин у черговому режимі в разі відключення основних джерел електропостачання.

V. Вимоги до приміщень, у яких здійснюються операції із цінностями

24. До приміщень, у яких здійснюються операції із цінностями, належать:

- 1) приміщення сховища;
- 2) приміщення передсховища;
- 3) приміщення, в якому розташовані робочі місця касирів;
- 4) приміщення для перерахування цінностей.

25. НФУ зобов'язана визначити перелік приміщень, у яких здійснюються операції із цінностями, залежно від специфіки роботи з метою створення безпечних умов роботи для працівників НФУ і схоронності цінностей.

26. НФУ зобов'язана виключити можливість несанкціонованого доступу до приміщень, у яких здійснюються операції із цінностями.

27. НФУ зобов'язана обладнати сторони робочого місця касира, що не орієнтовані до приміщень, у яких здійснюються операції із цінностями, елементами відгороджувальних конструкцій, технічний стан яких підтверджено сертифікатами відповідності ДСТУ 4546, із класом тривкості не нижче ніж СК2 та ДСТУ 4547, із класом тривкості не нижче ніж ОЗК2.

VI. Вимоги до сховища

28. НФУ зобов'язана зберігати цінності лише у сховищі та/або сейфі, що використовується як сховище.

29. НФУ зобов'язана забезпечити вхід (доступ) до сховища (сейфа, що використовується як сховище) з передсховища.

30. Функцію передсховища виконує приміщення, в якому встановлено сейф або кілька сейфів, що використовуються як сховища.

31. НФУ зобов'язана застосовувати сховища, двері сховища та сейф, що використовується як сховище (далі – сховище), з класом опору залежно від максимального обсягу цінностей, що зберігаються у сховищі, відповідно до вимог, передбачених у додатку до цих Правил.

32. Клас опору сховища в цілому визначається за найнижчим класом опору сховища та його дверей, якщо вони мають різні класи опору згідно з ДСТУ EN 1143-1.

Директор Департаменту
грошового обігу

В. П. Зайвенко

ПОГОДЖЕНО
Перший заступник Голови
Національного банку України

_____ Я. В. Смолій
(підпис)
“ ” _____ 2017 року
(дата)

Додаток
до Правил з організації захисту
приміщень небанківських
фінансових установ в Україні
(пункт 31 розділу VI)

Максимальні обсяги цінностей, що можуть зберігатися
у сховищі або сейфі, що використовується
як сховище, залежно від класу опору за ДСТУ EN 1143-1

№ з/п	Клас опору згідно з ДСТУ EN 1143-1	Максимальні обсяги цінностей (у розмірі мінімальних заробітних плат)
1	2	3
1	II	2 000
2	III	4 000
3	IV	6 000
4	V	10 000
5	VI	20 000
6	VII	50 000
7	VIII	100 000
8	IX	150 000
9	X	200 000
10	XI	400 000
11	XII	600 000
12	XIII	понад 600 000